Nammo Lapua Oy
Toimitusjohtaja
Raimo Helasmäki

LAUSUNTO

5.9.2024

Eduskunta
Puolustusvaliokunta

NAMMO LAPUA OY:N ASIANTUNTIJALAUSUNTO AIHEISTA EUROOPAN PUOLUSTUSTEOLLISEN STRATEGIAN VALMISTELU E 52/2023 SEKÄ VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ EDUSKUNNALLE EHDOTUKSESTA EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI EUROOPAN PUOLUSTUSTEOLLISUUSOHJELMASTA JA PUOLUSTUSTARVIKKEIDEN OIKEA-AIKAISEN SAATAVUUDEN JA TOIMITUKSEN VARMISTAMISTA KOSKEVAN TOIMENPIDEKEHYKSEN PERUSTAMISESTA (EDIP) U 30/2024

1 Tausta

Nammo Lapua Oy on ollut aiemmin puolustusvaliokunnan kuultavana osana julkista kuulemista koskien Euroopan puolustusteollisuuden kehittämistä kesäkuussa 2024. Samassa yhteydessä toimitimme myös kirjallisen asiantuntijalausuntomme valiokunnalle koskien näkemyksiämme puolustusteollisuusstrategian (EDIS) että puolustusteollisuusohjelman (EDIP) tavoitteisiin Euroopan puolustusteollisuuden kilpailukyvyn, resilienssin ja yhteistyön kehittämiseksi. Edellä mainittu luo perustan asiantuntijalausunnollemme.

Uuden komission työ käynnistyy pian ja puolustusteemat ovat nousemassa tärkeäksi kokonaisuudeksi sen agendalla. Pidämme tärkeänä, että Suomen tavoitteet ja kannat ovat valmisteltu huolellisesti, jotta kykenemme oikea-aikaiseen vaikuttamiseen.

Katsommekin, että EU:ssa on kiireellä hyväksytty useita puolustusteollisuuteen liittyviä aloitteita pohtimatta kokonaisuutta tai aloitteiden vaikutuksia eurooppalaiseen puolustusteolliseen kenttään ja kilpailutilanteeseen. Tärkeintä on kuitenkin varmistaa EU:n tuki Ukrainalle, jotta luodaan pohja EU:n teolliselle kehitykselle. Suomen tulee olla aktiivinen ja huolehtia osaltaan siitä, että EDIP- toimenpiteet kohtelevat tasa-arvoisesti eri jäsenmaiden teollisuutta.

2 Näkemyksemme valtioneuvoston kantaan

Nammo Lapua yhtyy pääosin valtioneuvoston esittämiin kantoihin koskien EDIP-ohjelmaa. Haluamme kuitenkin kiinnittää erityistä huomiota yksittäisiin asiakohtiin.

Toimitusvarmuus (huoltovarmuus)

Euroopan puolustuksen huoltovarmuuteen oikeudellisesti sitova puuttuminen voi murentaa Suomessa toimivien yritysten huoltovarmuus- ja varautumismallia sekä sopimuspohjaa Puolustusvoimien kanssa. Sama koskee Komission esityksiä markkinoihin puuttumiseen sekä priorisointimekanismeihin kriisiaikoina tai normaaliolojen poikkeustilanteissa.

Budjetin jakautuminen

Nammo Lapua yhtyy valtioneuvoston kantaan, jonka mukaan EDIP:in budjetin jakautumisessa painotus tulisi olla tuotantokapasiteettiin vaikuttavissa toimissa. EDIP voidaankin nähdä eräänlaisena ASAP kakkosena vuosina 2025-2027.

EDIP-ohjelma ei varsinaisesti tee uusia erityksiä puolustus- ja turvallisuusteknologian tutkimus-, kehitys- ja innovaatiorahoituksen (TKI) lisäämiseksi tässä vaiheessa, mutta tulevaisuudessa se tulee olemaan ensiarvoisen tärkeää. Tukeehan TKI-toiminta erityisesti pienempiä tuottajamaita ja näiden kilpailukykyä.

Uudet rakenteet

Eurooppalaisen puolustus- ja turvallisuusteollisuuden kytkeytyminen neuvostoon edustuksen myötä takaisi sen, että sen päätökset koskien tuotantoa, hankintoja sekä niitä koskevia suunnitelmia perustuisivat oikea-aikaiseen ja ajankohtaiseen tietoon.

Toimitusjohtaja Raimo Helasmäki